

Закон
о водама и њиховој употреби
Противе и Правила
и Уцртава.

Издање од 1878. године
у Београду, у издању
Кнежевине Србије, у
100 примерака, по цени
10 динара. Број издања
1878. и 209. —

А ипак тако господар може да може земље неке
стремачасти припадни ток такве воде на штељну
више можеће земље.

Члан 11.

Господар земље имајући право употребе воде —
чл. 4 — мора неупотребљену воду, пре него што она
дојде до земљу, враћати онај у првобитно ко-
ришћење, осим, ако се друшћиним пуштањем не
чини никаква штета другим, који на ту воду пра-
во имају.

Члан 12.

Ако се сагласе више њих господара земља, које
лежи једна до друге, а све поред какве воде, како ће
воду да употребе или проведу, то се њихове земље сна-
трају у овом обзиру према тежини кад једно цело.

Члан 13.

Ако обале поред штељне приватне воде (чл. 5) при-
падају различитим господарима, а међу њима не по-
стоји каква друшћини правни односај, онда господа-
ри са једне стране обале имају право на половину во-
де ме обале, а с друге обале на другу половину воде,
а поједини на свакој обали имају право у тој поло-
вини воде по дужини своје обале.

Члан 14.

У водама, које су јавно добро (чл. 1 и 2) може сва-
ки, без икаквих нарочитих права, не искључујући
равно право другог, воду забављати, саопу појмати,
купати се и трапати, као и узимати одатле пелак,
шљунак, камен, земљу и лед, у којима се са штељ-
не не мењају својства воде, нити има опасности за ток
воде и њене обале, нити се коме појединоме вређа пра-
во или штета наноси, — а све ово саобраћавајући се
полицејским наредбама, и на местима, где то ни-
је власта забранила.

Члан 15.

За свако друго употребљивање јавних вода, осим
наведенога у предходном члану 14. кад и за подизање или
преправљање постројења за употребљивање грађевина
или штеља, које би имале утица на својства воде или
њен ток или висину или би се тим обале у опасности
доводиле нужно је предходно дозвољење надлежне власти.
Ово дозвољење власти нужно је и код употребљивања
вода означених у чл. 4. ако би то имало следства за пра-
ва других, или утица на својства, ток или висину

воде у јавним водима.

Иста шта не сме и ништа без дозвољена вла-
сти до саме воде у коритцу реке засађивати, тулити,
подизивати, опкопавати или претрађивати, у ко-
лико би то имало избораца следства.

Но ако би, било из економних, било из санитет-
ских или којих других узрока, у општем интере-
су нужно било, да се или којој реци, реци или то-
пону каква општа пресека, где да се тиме отклоне
шмекте или умноже користи, што власти по своје
извиђењу, и по саслушању оних, којих се тиме, може
наредити, да се то изврши, а онима који би тим
просецањем штетно претрпели, даде накнада по
закону о експропријацији и по сразмерности од о-
них, који се тиме користе.

Члан 16.

Грађевине на води, за подизање којих се изискује пред-
ходно дозвољене власти јесу нарочито: воденице, вавнице,
барутање, ватружнице, грађевине и ш. т.

И за измену оваквих грађевина нужно је предходно
дозвољене власти, уколико би то имало утица на ток,
висину, пад или построшање воде.

Члан 17.

Сво дозвољене давати се на писмено, и у њему ће бити
тачно означено место, количина и начин употребљавања
воде. Количина воде не сме се на други начин одредити,
него тајним описом страве за пролазацање воде и озна-
чењем времена за употребу воде. Ако би околности зах-
тевале, могу се поставити и нарочити услови, којима ће
уредити и осигурати општа употреба воде, и дозвољене
може се дати на ограничено време, или с правом да се
може и одозвати.

Члан 18.

У датом дозвољену власти ће одредити и рок, за
који се дозвољена грађевина подићи и проградити има,
које ако се не учини, онда се туди добијено дозвољене.
Рок овај може бити до три године, обзирући се на вели-
чину грађевине и на друге околности три појединим
случају.

Члан 19.

При одређивању количине воде, која се буде давала
за употребу, власти ће се обзирати с једне стране на по-
требу поштоваца, а с друге на општање воде, што је пре-
ма променљивости састана воде за дању употребу нужна.

Миром што се не сме појединачно толико количина воде давати, да општине или села буду стим изложена оскуди сати воде у случају пожара, или њихове домаће потребе.

Члан 20.

Одобрене грађевине морају господари истих тако направити и одржавати, да оне, колико је то могуће остављају слободан ток води и меду, да риболову и другом употребавању воде не чине никаква измишљавања и сметњавања, и да не буде никакво бескорисно расипање воде.

Ако онај, кога се тиче, допаме да то обоме није учинено, што ће надлежна власт наредити, да се потрави што треба, оставивши за то потребан рок, па ако то ипак не буде извршено што је наредено власт ће наредити да се о трошину неспособнога изврши шта треба.

Члан 21.

Ако се у скоро, потплава или друга општења вања, којимаду би каква од ових грађевина прилижавала, и отклонити саучицањем или трематењем грађевине или којим другим начином, тај је дужан господар исте да учини.

А за грађевине, код којих је одложено ово немогуће, вреди оно, што се у чл. 53. овог закона наредује.

Члан 22.

Под свију ових грађевина мора се означити највећа дозвољена висина воде, и у случају обавезности да се вода на одређеној висини одржава, мора се означити и дозвољена нивина воде, и то каквом сталном мером, а на промак господара грађевине.

Под грађевина које се буду подизале после овога закона поставити и ова мера одмах пре њиховом потизању. а код постојећих грађевина утврдују једне године од дана ступања у живот овог закона. Ова мера мора бити постављена на месту, гди се може лако затицати и тој прилици, и мора се тако одржавати, да је осигурана од намерног или случајног квара, или промене положаја.

Члан 23.

Форму ове мере и правила за њено постављање и одржавање прописаће министар грађевина.

Члан 24.

Чим би вода преко датне највеће висине дошла дој грађевини расла господар грађевине мора одвајањем

успостава и у општите општинским своју сметња, воду
државне и самоуправне доње се она вода не сакупати на оз-
наченом висину.

У случају небројена у шуме, а на захтевањем
оних, који би тиме били оштећивани или уопшности,
месна самоуправна власт наредиће да се вода на
шрошак и одговорност небројених вода господара одмах
изврши.

Исти тако месна самоуправна власт наредиће, да
се држава одржава кидина воде, ако се то води државно.

Члан 25.

Ако добијено право на подизање које од ових гра-
ђевина није три дозвољеноу шршено на само лице пом-
оца ограничено, онда оно третира на сватдашњем гос-
дара грађевине или месту, за које је добијено дозвољење.

Добијено дозвољење вреди само за ову грађевину
на води, или само за оно место, за које је грађевини или
месту дата. Ако би се једна грађевина хтегла преобра-
тити у другу или подићи на другом месту, онда је ну-
жно ново дозвољење за то.

Члан 26.

Ако се добије право да воду из једне реке одведе-
њем употреби на своје цели, то су три употреби и по-
шрошак ове воде меродавни услови у самом дозво-
љеноу постављени. Три ове ситуације сумне вреди као
правилно, да се дозвољење односи само на употребу преду-
зећа, и то тако ако би преко тога воде третирали,
тај вишак остаје на расположеноу власти.

Члан 27.

При пошару или иницијалној преко нужно
за воду месна самоуправна власт има право да за три-
времену употребу воде, била она јавна или приватна,
у општем интересу, изда сходне наредбе, и све одмах
изврши без икакве накнаде.

Члан 28.

Ако која општина или село нема у општем дово-
но воде, она има право, да по предходном одобрењу
популарне власти, по мери своје потребе, а без икакве
накнаде, добије од оних, који имају право употребе
вода стипендијата у чл. 4, нужно количину воде, која би
преко њихове потребе на исту цел третирали.

Ако би са употребом оваких вода нужно била
и употреби земљишта било државно, општинско
или приватно, за такву употребу одузме се толико

земљиштима, којима потребна захтева за так земљиш-
те даће се накнада по закону о експропријацији, ако
се о тој дајини стране саме не сагласе.

Одговарјући
о надлежним властима и њиховом
поступку.

Члан 29.

Власт која ће давати дозвољене и у ваздуху реша-
вати питања о употреби воде у смислу чл. 15. и 16.
овог закона, у којима се не подноси грађанским
судовима, јесте надлежног округа, у коме се
жели подићи, или у коме постоји грађевина за употре-
бу воде.

Члан 30.

Молба за подизање оваквих грађевина подноси се
наместнику у смислу предидућег члана, а у тој молби
мора бити јасно означено:

1, Место и вода на којима се жели подићи до-
штина грађевина, с планом положаја места и воде-
ситуације, - и

2, Каква се грађевина подићи намерава, у којој ве-
личини, и са којом количином воде, заједно с планом
грађевине.

Грађевине које су на водама од незнатне важнос-
ти, као: воденице поточаре, ваљавице, сагруканице,
бачаговански долати и тиме подобне неподлежни овим
прописима у односу подизања. Плана ситуације и
грађевине уз молбу, нити треба ради одобрења об-
рачунати се окружном надлежном, већ и за њих тра-
жи одобрење општинског суда и одбора, који та даје
бесплатно, ако нађе да се таквим грађевинама
неће никоше штетата чинити.

Но ако би доцније такве грађевине штетно ни-
мили и та се не би могла уклопити каквој по-
правној или ако не би зато господар грађевине та-
кву поправку извршити, бити дужан на таквоу оште-
ћених, а по решењу власти, која је одобрење дала, ову
грађевину уклопити без икакве накнаде.

Члан 31.

Ако се из саме молбе а без икакве сумње већ
види, да је дајинено дозвољене из обзира за јавне инте-
ресе дати не може, онда ће се оно без даљег испитива-
ња одбити. Ако то не буде, онда ће надлежно на-
редити извиђење по потреби преко инжењера и

друга два велика и на самом месту утврду ситуације означеном, три које ће се извиђању нарочито на следећуће тачке такма обратити:

1. Да ли се и на који целисходни начин тражевина извршити може,

2. Које користи или штете могу из ње бити,

3. Да ли се може дати захтевана количина воде без штете за већ постојеће погодно тражевине и без опасности за јавне интересе, и

4. Да ли дошлица тражевина, намењена индустријалној цели, неке употребе воде на земљоделској цели неодољиве претрпеће поштати, и да ли се ова противност интереса не би отклонила, ако би се за индустријално предузети уреда канџа друга тачка на тој води.

Члан 32.

Ако се појави сумња да се захтевана тражевина у штету, или на предлози начин дозвољати не може, то ће се основи сумње савештавати могућу.

Члан 33.

Нема ли овакве сумње, нити је молба противна јавним интересима или молбу остави и то савештавати му основима сумње при својој молби, онда ће власт одредити једно роциште најдаље у следећу два месеца, и на исто позвати сва познати интересирани лица са обауве стране и њихове засаднице, па у њихову присуству целу ствар претседати, и њихове примедбе и изјаве саслушати.

Ако од позваних лица на ово роциште не дође, сматра се да присуствује на оно, што власт без његових примедба каже и реши, а ко од интересираних не буде позван, њему остаје отворен пут, да до коначног решења своје примедбе дине.

Члан 34.

При овоме извиђању власт ће поглавито гледати да поспитне сагласије између интересираних лица, а ако то не буде могуће, онда ће укинути такво изодовање свију спорних тачака, употребивши при томе, ако је кржно, и величине, било то захтевану дошлицу састана, било то саопштеном нахођењу.

Члан 35.

У целом раду на овоме роцишту власт ће сачинити протокол, у који ће ставити на шта су се стране сложили, ако је сагласије постигнуто, а ако то није,

онда ће отписати сагласне изјаве са навођима и изјавима
обоју страна и прикесеним доказима.

Члан 36.

По умињеном извешају власти ће издати решење са
побудима, и доставити га свима заинтересираним
странама.

Члан 37.

Противу овога решења може се несадовољна страна
на жалити министру унутрашњих дела, а решење
је министарско извршено.

Жалба се даје писмено или усмено ономе окруж-
ном начелству, које је решење издало, у штају 15 дана
од дана пријема решења, противу кога се жалба подноси,
саобраћавајући се угаоше §§ 119, 311 и 312 Црај. поста.

Члан 38.

Блатовремено поднесена жалба задржава решење
од извршења. Чо ако је ово решење издато у тој цели, да
се код грађевина изнова отакошних или већ постојећих
што отакоши, приемали или да се грађевина са свим
уклони та било отевидне опасности у одметању, власти
може, и ако је жалба изјављена, наредити, да се изврши
оно, што је за отакошење опасности неопходно и нужно.

Члан 39.

Над решење штапине извршено а одобравајуће је,
онда ће а на основу тога издати молбуу дозвољење, да
достави грађевину подити може.

Члан 40.

Извршено грађевина, за подизање којих се изис-
кује по оком закону дозвољење власти, сатји под
врховним надзором надлежност окружност начелства.

По шоме сваки, који оваког рода грађевину, по-
дигне, не сме у тој рад отакошати пре него што извес-
ти начелство, и од овога добије дозвољење, да та гра-
ђевина може отакошати. А начелство ће наредити
да се грађевина у року од 30 дана пригледа и увери
се, да ли је извршена по условима пошатавеним у
дозвољењу за подизање њено, та ако би какве недос-
ташће или одсутане од шоме нашло, наредиће да
се што дошупи и исправли, та тек онда извади доз-
вољење, да се у тој радити може.

Члан 41.

Непосредни надзор над грађевинама, за подизање

којих се искикује дозвољење власти, воде месна или
лицна власта, а ове могу у трећим случајима на
рефизати оно, што би у интересу јавне безбедности
нужно било, а где није опасност у одлати, ивеш-
тавати надлежно окружно начелство.

Не изврши ли се у остављеном року, што би
у трећим случајима месна или лична власта нареди-
ла, она је власна да нареди извршење нужнога посла
на татрочан непослушности.

Члан 42.

Прошкоче око иследована и претледања овакв руда
грађевина сноси молману, а то сразмерици и онај, који
при иследовану својим неоснованим наводима такве
проузукује. И окружно начелство, при ршењу главне
штвари, решити, и коће, и у колмо ове прошкоче сн-
сити или накнадити.

Прошкоче око извизања истауца прошкоче прошк-
са овог закона, сносити кривау.

Члан 43.

За свако дозвољење на подизање какве нове гра-
ђевине на води, плата се такса у државну касу од 50 до
250 динара, према величини и важности грађевине, што
ће надлежно окружно начелство у појединим случајима
дредити решењем, којим дозвољава какву грађевину.

Ишто тако и за преимање постојеће грађевине,
ако ово преимање условљава већу уапшеду воде, пла-
ћа се такса од 25 до 150 динара.

Члан 44.

Под сваког окружног начелства установити а про-
шкоч, у који ће се завести све постојеће грађевине на
води, да које би се при овом закону морале имати дозво-
љење власти, и у будуће заводити све оне, које се буду доз-
волили.

Члан 45.

Сваком је слободно овај прошкоч претледаши као
и акта иследована око какве грађевине, и узети пре-
пис од тога то начелати таксе то закону.

Члан 46.

Форму и вођење ових прошкоча прошкочати минис-
тар унутрашњих дела.

Члан 47.

Све грађевине на води које се затеку кад овај закон у

живота саграти, сматрају се да су месечно право задобили, и по штома немогућебују накнадног одобрења полицијске власти, осим што се за убудуће имајући управљати по прописима овога закона.

Члан 48.

Господари овог рода трафевина дужни су утврдити својина, од дана кад овај закон саграти у животи, поднети списе месца и списе своје трафевине надлежној дресној власти, а она ће по сагровесати нахемство.

Но што не уради у овом року, платити ће у име казне онолико, колико би у име таксе платио кад би тражио дозвољене да на ново трафевину подигне. Ако што не уради и у другом датом му року од 50 дана, губи месечно право и забраниће му се радња.

Члан 49.

Над напелиштво добије списак спису постојећих трафевина на води у својим округу, оно ће решити које од ових трафевина треба претледати а које не.

Виружни инжињер претледаће по прописима овога закона и правилима, која прописише министар трафевина (чл. 23) све оне трафевине на води, за које је напелиштво решило, да их претледати треба.

Двадесетна осмистина одређује по два лица, која су састанци воде и окошине поднати, и која су лица у оном року трафевине, која се претледа, да инжињеру дају обавештења о свима појединосцима, која од њих тражиће буде. Ова лица подписиваће као сведоци протокол инжињерског рада и претледа.

Како тако виружни инжињер претледаће и оне трафевине на води, за које је напелиштво решило да се не претледају, ако се траже појаве са основним радњима да су те трафевине на шатету испити, испити или или поједилица.

У првом случају господар трафевине сносиће трошак око овог испитивања, а у другом случају такође трошак сатрана.

Члан 50.

Ако се испитивањем покаже, да доштина трафевина може сатрати и на месту где је, и у садашњем сатану, онда ће се доштиним господару исате издати дозвољене по овом закону, уколи ће дозвољеноу испитивањем биати, у каквом се сатану трафевина напели односно управље воде.

Члан 51.

Наје ли се, да која од трафевина по месту може сатрати, али би се морала претледајувати, што је неен тоско.

дар дужан, да је то датим му условима од власти турској.

Зак за извршење овога турског закона власти ће оставити до две године по објављивању у листу 18. овог закона.

Члан 52.

Безбедар ованске грађевине пошто изврши намена му турског закона, као и власти, управљаће се у даљем постојању по пропису члана 40. овог закона.

Члан 53.

Ако се нађе да која од ових грађевина, не може никакво на досадашњим месту општине, она ће се дати са накнадом по закону о експропријацији, ако се о тој накнади оне стране не сагласе.

Накнада ова давати се из државне касе ако се диване грађевине налазе у интересу општине, а ако се налазе у интересу општине, села, и у опште извесног броја житеља, онда се од њих накнада ова и наплаћује.

Члан 54.

За грађевине старе, које се дичу (чл. 52), давати се накнада како за место право, тако и за саму грађевину, а земљиште остаје турској; на третиње за грађевине, подигнуте по овом закону, давати се накнада само за грађевину а не и за место право.

Члан 55.

Сагрови око грађевина на води, који се затеку не свршени, код овог закона сагрови у живота турској и по досадашњим законима без изјаве на овај закон.

Турској и Нашем министру унутрашњих дела и министру грађевина да овај закон објављују и извршењу се његовом старају; властима пак затворено, да по њему поступају, а свима и свакоме да чу се покоравати.

26. Октобра 1878. год.
У Нишу.

(М.П.)

Видео и издао државни
печат кувар државног
штампана,
министар правде,
Д. Мамич с.р.

М. М. Обреновић с.р.

Министар унутрашњих
дела,
Док. Милојевић с.р.
Министар грађевина,
Д. Мамич с.р.